

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6752/2567

นาง ม.โจทก์ กรมสรรพากรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.รัชฎากร มาตรา 56, ป.รัชฎากร มาตรา 60, ป.รัชฎากร มาตรา 54

ย่อ / หลักกฎหมาย

จากบทบัญญัติตาม ป.รัชฎากร มาตรา 56 วรรคหนึ่ง (3), มาตรา 50, มาตรา 50 ทวิ, มาตรา 54 วรรคหนึ่ง และมาตรา 60 เห็นได้ว่า การเก็บภาษีด้วยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย เป็นวิธีการจัดเก็บภาษีสู่ล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ในการหารายได้เข้ารัฐ และยังทำให้ผู้ต้องเสียภาษีไม่ต้องรับภาระมากเมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ และป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี เนื่องจากผู้จ่ายเงินได้ทำหน้าที่จัดเก็บแทนรัฐ โดยกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินต้องคำนวณหาจำนวนเงินภาษีที่ผู้มีเงินได้พึงประเมินจะต้องเสียตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วหักภาษีจำนวนนั้นไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน ดังนั้น ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามที่ปรากฏชื่อในหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย จึงมีความสำคัญในระบบการจัดเก็บภาษีของรัฐและใช้เพื่อตรวจสอบการคำนวณยอดเงินได้พึงประเมินของผู้ต้องเสียภาษีให้ถูกต้องตรงกับเอกสารทุกฝ่าย เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าในภาษีที่พิพาท หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ปรากฏชื่อสามิโจทก์แต่ผู้เดียว โจทก์รับทราบและยินยอม อันแสดงให้เห็นว่าโจทก์และสามิโจทก์แสดงออกต่อบุคคลภายนอกรวมถึงจำเลยและบุคคลผู้ออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย แล้วว่า สามิโจทก์เป็นผู้มีเงินได้ที่ได้รับหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย และถือเป็นผู้มีเงินได้พึงประเมินตาม ป.รัชฎากร มาตรา 60 ซึ่งให้ถือว่าเงินภาษีที่ได้หักและนำส่งเป็นเงินได้พึงประเมินที่ผู้ต้องเสียภาษีคือ สามิโจทก์ การที่โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษีพิพาท แสดงรายการว่ามีภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และเครดิตภาษี 52,832.76 บาท โดยนำภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ที่ปรากฏชื่อสามิโจทก์ตามหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายมาใช้คำนวณเป็นเงินได้กึ่งหนึ่ง และขอเครดิตภาษี จึงไม่ถูกต้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนเงินภาษี 54,537.15 บาท (ที่ถูก 54,537.16 บาท) พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 52,832.76 บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลภาษีอากรกลางพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความแทนจำเลยเป็นเงินจำนวน 3,000 บาท ส่วนค่าฤชาธรรมเนียมอื่นให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า โจทก์และนายวัชร สามิโจทก์จดทะเบียนสมรสกันเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2525 โจทก์และสามิโจทก์ประกอบการค้าขายยาสำเร็จรูปแผนปัจจุบันร่วมกันที่บ้านเลขที่ 19 ตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม 2530 โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. 90) ประจำปีภาษี 2562 ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยโจทก์และสามิโจทก์แยกยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ โจทก์แสดงรายการเป็นเงินได้พึงประเมิน ดังนี้ เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ก) ดอกเบี้ย ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาซื้อ 22,478.02 บาท หักเงินได้ที่ได้รับสิทธิ

ยกเว้นกรณีที่มีอายุ 65 ปี ขึ้นไป 22,478.02 บาท เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ง) เงินลดทุน 300 บาท เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) รายรับจากการขายของ 147,483 บาท หักค่าใช้จ่ายร้อยละ 60 จำนวน 88,489.80 บาท เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) ส่วนแบ่งกำไรจากกองทุนรวม 515,774.70 บาท หักเงินได้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นกรณีที่มีอายุ 65 ปี ขึ้นไป 167,521.98 บาท คิดเป็นเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย 407,545.92 บาท หักค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ 60,000 บาท เบี้ยประกันชีวิต 99,500 บาท เบี้ยประกันสุขภาพ 500 บาท ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ 100,000 บาท รวมค่าลดหย่อน 260,000 บาท คิดเป็นเงินได้สุทธิ 147,545.92 บาท คำนวณแล้วไม่มีภาษีที่ต้องชำระ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และเครดิตภาษี 52,832.76 บาท ภาษีที่ชำระเกิน 52,832.76 บาท โจทก์มีความประสงค์ขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินดังกล่าว โดยโจทก์นำเงินได้ทั้งหมดตามหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ที่ปรากฏชื่อสามี โจทก์แต่เพียงผู้เดียวเป็นผู้รับเงินได้และถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย รวม 7 ฉบับ มาถือเป็นเงินได้ของโจทก์ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยตรวจสอบแล้วเห็นว่าโจทก์ไม่อาจนำหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย รวม 7 ฉบับ ดังกล่าว มารวมคำนวณเป็นเงินได้ของโจทก์ จึงปรับปรุงการคำนวณใหม่และแจ้งคืนเงินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่โจทก์ สำหรับปีภาษี 2562 จำนวน 1,315.29 บาท โจทก์อุทธรณ์คำสั่งแจ้งคืนเงินภาษีอากรต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 1 จำเลยพิจารณาแล้วเห็นชอบกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลย โจทก์ไม่เห็นด้วยจึงมาฟ้องเป็นคดีนี้ มีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยต้องคืนภาษีอากรตามฟ้องแก่โจทก์หรือไม่ เพียงใด ในการวินิจฉัยประเด็นดังกล่าว ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรเห็นควรวินิจฉัยว่าโจทก์จะนำหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย เฉพาะที่พิพาท 6 ฉบับ มาใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและเครดิตภาษีเพื่อขอคืนภาษีอากรได้หรือไม่ พิเคราะห์ ประมวลรัษฎากร มาตรา 56 วรรคหนึ่ง (3) มาตรา 50 มาตรา 50 ทวิ มาตรา 54 วรรคหนึ่ง และมาตรา 60 เห็นว่า จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า การเก็บภาษีด้วยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย เป็นวิธีการจัดเก็บภาษีส่งหน้าเพื่อประโยชน์ในการหารายได้เข้ารัฐ และยังทำให้ผู้ต้องเสียภาษีไม่ต้องรับภาระมากเมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ และป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี เนื่องจากผู้จ่ายเงินได้ทำหน้าที่จัดเก็บแทนรัฐ โดยกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินต้องคำนวณหาจำนวนเงินภาษีที่ผู้มีเงินได้พึงประเมินจะต้องเสียตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วหักภาษีจำนวนนั้นไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน ซึ่งประมวลรัษฎากร มาตรา 60 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ให้ถือว่าเงินภาษีที่ได้หักและนำส่งเป็นเงินได้พึงประเมินที่ผู้ต้องเสียภาษีได้รับ ภาษีที่หักและนำส่งนี้ถือเป็นเครดิตภาษีของผู้ต้องเสียภาษีในการคำนวณภาษี อันมีผลคือผู้ต้องเสียภาษีมียกหักภาษีตามจำนวนที่ถูกหักนั้นมาเครดิตหรือหักออกจากภาษีที่คำนวณได้ในเวลาที่ยื่นแบบแสดงรายการและคงเสียภาษีแต่เพียงจำนวนที่ยังขาดอยู่ หรือหากจำนวนภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายมีมากกว่าจำนวนภาษีที่ต้องเสีย ก็มีสิทธิขอคืนส่วนที่หักเกินไปได้ นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดโทษหากผู้จ่ายเงินได้ซึ่งเป็นบุคคลอื่นไม่หักภาษี ณ ที่จ่าย และนำส่ง ตามที่กฎหมายบัญญัติให้ครบถ้วน ผู้จ่ายเงินได้จะต้องร่วมรับผิดชอบในจำนวนเงินภาษีที่ไม่ได้หักและนำส่ง หรือหักและนำส่งแต่ไม่ครบถ้วนแล้วแต่กรณี พร้อมเงินเพิ่มตามประมวลรัษฎากร มาตรา 54 ผู้จ่ายเงินจึงเป็นบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีและอาจต้องร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษี ทั้งที่ตนไม่ได้เป็นผู้มีเงินได้ ดังนั้น ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามที่ปรากฏชื่อในหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย จึงมีความสำคัญในระบบการจัดเก็บภาษีของรัฐและใช้เพื่อตรวจสอบการคำนวณยอดเงินได้พึงประเมินของผู้ต้องเสียภาษีให้

ถูกต้องตรงกับเอกสารทุกฝ่าย คดีนี้เจ้าพนักงานของจำเลยปรับปรุงการคำนวณตามหนังสือคืนเงิน ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ค.21) ไม่ให้นำหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ชื่อสามีโจทก์มารวม การคำนวณการเสียภาษีของโจทก์ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าในภาษีที่พิพาท หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ปรากฏชื่อสามีโจทก์แต่ผู้เดียวโดยโจทก์และสามีโจทก์ไม่เคยโต้แย้งและขอเปลี่ยนแปลง เป็นอย่างอื่น อีกทั้งโจทก์ยังเบิกความรับว่า การที่สามีโจทก์มีชื่อแต่เพียงผู้เดียวในทรัพย์สิน ส่วนใหญ่ก็เป็นเพียงเพื่อความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางไปจัดการธุรกรรมทั้ง การค้าและทางกฎหมาย โจทก์รับทราบและยินยอม อันแสดงให้เห็นว่าโจทก์และสามีโจทก์ แสดงออกต่อบุคคลภายนอกรวมถึงจำเลยและบุคคลผู้ออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย แล้วว่า สามีโจทก์เป็นผู้มีเงินได้ที่ได้รับหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย และถือเป็นผู้มี เงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 60 ซึ่งให้ถือว่าเงินภาษีที่ได้หักและนำส่งเป็น เงินได้พึงประเมินที่ผู้ต้องเสียภาษี คือ สามีโจทก์ ที่โจทก์อ้างว่า ดอกเบี้ยจากธนาคารและเงินปันผล จากกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ เป็นสินสมรสที่โจทก์และสามีโจทก์เป็นเจ้าของร่วมกันและโจทก์ มีกรรมสิทธิ์ทั้งหนึ่ง และโจทก์กับสามีโจทก์ไม่เคยตกลงแบ่งรายได้จากสินสมรส นั้น เห็นว่า โจทก์ไม่ อาจอ้างเรื่องความสัมพันธ์ทางทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาหรือทรัพย์สินอันเป็นสินสมรสตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับกับกรณีนี้ได้ เพราะเป็นคนละกรณีกับเรื่องการนำ หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายมาคำนวณการเสียภาษีและขอเครดิตภาษี ตาม ประมวลรัษฎากร มาตรา 60 ดังนั้น การที่โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีภาษีพิพาท แสดงรายการว่ามีภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และเครดิตภาษี 52,832.76 บาท โดยนำ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ที่ปรากฏชื่อสามีโจทก์ตามหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายมาใช้คำนวณ เป็นเงินได้กึ่งหนึ่ง และขอเครดิตภาษี จึงไม่ถูกต้อง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ศักดิ์ชัย รัชชีวงศ์ · อติศักดิ์ ตันตวงค์ · ธนาคม ลิ้มภักดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6752/2567>